

Zápis zo zasadnutia Sekcie pre poľnohospodárstva, rozvoja vidieka a životného prostredia, ktorý sa konal 15. júna 2017

Členovia sekcie pre poľnohospodárstvo, rozvoja vidieka a životného prostredia, na svojom zasadnutí 15. júna 2017, prerokovali podľa programu predložené správy, schválili záznam z predchádzajúceho rokovania a dohodli sa na termíne najbližšieho rokovania. V tomto zápise prinášame záznam z rokovania, pričom obsahuje aj návrh záverov a odporúčaní jednotlivých stanovísk.

Program rokovania:

Bod 1

Schválenie návrhu programu rokovania. Program schválený bez pripomienok.

Bod 2

Schválenie zápisnice zo 170. schôdze, ktorá sa konala 17. mája 2017, EESC-2017-01718-00-00-PV-TRA

Zápisnica schválená bez pripomienok.

Bod 3

Príhovor predsedu odbornej sekcie a informácie zo zasadnutí:

Bohumír Dufek: zorganizoval konferenciu k SPP, pričom sa zamerl na dve stanoviská NAT/703, NAT/673 - obchod.

Prioritné pre EÚ:

- poľnohospodárstvo by malo byť štruktúrované, existujú rôzne podmienky, odporúčanie, aby pre SHR by sa poskytlo viac podpôr.
- zachovanie dvoch pilierov,
- príliš veľká administratívna záťaž,
- problém s deklaráciou veľkých plôch,
- otázka zastropovanie, potrebné, ale musí byť rozumné, môže s to týkať nielen veľkých podnikov, ale aj
- zastropovanie vo výške 150 tis. EUR,
- 30 % ozelenovanie, nie je vhodné robiť 100 % ozelenovanie,
- potrebné zlepšiť odbyt, podpora odbytovým družstvám, ktoré by mali zastupovať poľnohospodárov,
- ekologické poľnohospodárstvo - zvláštne potraviny na predaj regionálnych značiek a kvality,
- zahraničné trhy,
- rozširovanie sociálneho dialógu, ročne sa uzatvára kolektívna zmluva,
- biopalivá I. generácie nebola dobrá cesta,
- prebytky by sa mali vyvážať do krajín, kde sú konflikty alebo nepokoje,

Brenda King informovala o viacerých podujatiach:

- spolu s Romanom Hakenom sa zúčastnili aktivity „Going local“,
- zúčastnili sa členovia EHSV, vlády, ministerstiev, výskumu,
- zamerali sa na rôzne stanoviská,
- podujatie na tému Trvaloudržateľná transformácia a kohézia,
- odporučila pozrieť web stránku skupiny III,
- príklad Fínska o trvalej udržateľnosti, kde je táto oblasť zahrnutá a patrí do agendy,
- zelený týždeň v Bruseli - „zelená práca“ v Bruseli, informácie priamo od zamestnancov, ale aj zástupcov výskumu,

Mindaugas Maciulevicius:

- konferencia zameraná na klimatické zmeny,
- príprava na nadchádzajúce predsedníctvo Estónska, témy boli zamerané na trvaloudržateľné poľnohospodárstvo, bolo zahrnuté aj stanovisko k trvaloudržateľnému potravinárstvu,
- workshop Klimatické zmeny, organizované EK,
- zasadnutie platformy k plytvaniu potravin,

Brendan Burns

- Madrid – stretnutie so zástupcami svetovej organizácie pre turizmus,
- požiadavka na informovanie o zaujímavých konferenciách či podujatiach, potrebné všetko dopredu zvážiť,
- kritériá na hodnotenie účasti na podujatiach,
- príprava formulára v angličtine – nejde o stretnutiach s EK, EP, či inými EÚ organizáciami,
- tri priority: legislatíva - príprava, propagácia stanovísk, súčasný program (potrebné mať pozvánky), rezerva 1004,
- diskusia v TEN sekcii o údajoch k poľnohospodárstvu a rozvoju vidieka,

Bod 4

NAT/708 - Oznámenie: Preskúmanie vykonávania environmentálnych právnych predpisov EÚ: spoločné výzvy a ako spojiť úsilie na dosiahnutie lepších výsledkov, COM(2017) 63 final, EESC-2017-00868-00-00-PA-TRA

Spravodajca: Mihai Manoliu (článok 62 - Stojan)

1. Závery a odporúčania

1.1 EHSV zastáva názor, že preskúmanie vykonávania environmentálnych právnych predpisov EÚ (EIR) odhaľuje, že slabé, rozdrobené a nejednotné vykonávanie právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia je závažným problémom v mnohých členských štátoch EÚ. Podľa EIR sa zdá, že hlavnou príčinou slabého vykonávania je nedostatok politickej vôle zo strany vlád mnohých členských štátov stanoviť dosiahnutie značného zlepšenia ako politickú prioritu a poskytnúť dostatočné zdroje. V správach o jednotlivých krajinách v rámci EIR sa uvádza, aké opatrenia musí EÚ prijať na dosiahnutie cieľov a čiastkových cieľov stanovených v 7. environmentálnom akčnom programe:

- chrániť, zachovávať a zvelaďovať prírodný kapitál Únie,
- prejsť v Únii na nízkouhlíkové ekologické a konkurencieschopné hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje,
- chrániť občanov Únie pred environmentálnymi vplyvmi a rizikami ohrozujúcimi ich zdravie a blahobyt.

1.2 EHSV zdôrazňuje, že riadne vykonávanie acquis EÚ v oblasti životného prostredia je v záujme európskych občanov a má skutočné hospodárske a sociálne prínosy. Zdravie občanov si vyžaduje zdravé životné prostredie. Fungujúce ekosystémy sú predpokladom pre poľnohospodárske a mnohé iné hospodárske činnosti. Rovnaké uplatňovanie environmentálnych noriem vo všetkých členských štátoch zabezpečí pre podniky rovnaké podmienky. Posun hospodárstva smerom k ekologicky zodpovedným postupom poskytuje významný potenciál, pokiaľ ide o modernizáciu hospodárstva a inováciu, podnikateľské a pracovné príležitosti a dobré pracovné podmienky.

1.3 Za vykonávanie sú primárne zodpovedné členské štáty, zatiaľ čo Komisia zohráva dôležitú úlohu pri zabezpečovaní toho, aby sa iniciatíva vykonávala primeraným a jednotným spôsobom.

Politická vôľa, začlenenie environmentálnych a iných politík a aktívne zapojenie občianskej spoločnosti do procesov rozhodovania a procesov preskúmania sú kľúčovými predpokladmi pre úspešné uplatňovanie právnych predpisov v oblasti životného prostredia na úrovni členských štátov.

1.4 Európski občania oceňujú prísne environmentálne normy v EÚ. Nedostatočné uplatňovanie týchto noriem oslabuje dôveryhodnosť EÚ, pokiaľ ide o to, aby sa zabezpečilo, že tieto normy sa budú uplatňovať rovnako vo všetkých členských štátoch EÚ.

1.5 EHSV víta EIR ako nový prístup a dôležitý krok v prebiehajúcom procese, ktorého cieľom je vytvoriť spoločný záväzok Komisie a členských štátov zlepšiť vykonávanie environmentálnych politík a právnych predpisov. V tomto procese treba pokračovať s primeraným ohľadom na synergie, komplexný prístup, transparentnosť a inkluzívnosť.

1.6 EHSV podporuje integrovaný politický prístup EIR a zdôrazňuje, že sa musí vzťahovať aj na prepojenie environmentálnych a sociálnych politík. Plnenie environmentálnych cieľov sa môže zlepšiť, len ak sa starostlivo zväžia a proaktívnym spôsobom zohľadnia sociálne vplyvy, respektíve dôsledky pre trh práce a spotrebiteľov, najmä zraniteľných skupín. Trhové nástroje, ako sú napríklad reformy environmentálnej dane, sú dôležitými nástrojmi na dosiahnutie cieľov stanovených v environmentálnych právnych predpisoch. EHSV v tejto súvislosti zdôrazňuje, že sa musia zaviesť do praxe záväzky na postupné zastavenie ekologicky škodlivých dotácií.

1.7 EIR by sa v najbližších rokoch malo ďalej rozvíjať prostredníctvom rozšírenia jeho rozsahu pôsobnosti na ďalšie príslušné environmentálne legislatívne oblasti, napríklad pokiaľ ide o právne predpisy týkajúce sa klímy a chemických látok.

1.8 Vykonávanie environmentálnych právnych predpisov by sa malo posudzovať integrovaným spôsobom spolu s ostatnými politickými oblasťami. V záujme uľahčenia prierezových riešení by sa mali uskutočňovať spoločné diskusie Rady ministrov pre životné prostredie s ostatnými zloženiami Rady. Mal by sa viac objasniť vzťah medzi európskym semestrom a EIR, aby sa zabezpečilo optimálne využívanie potenciálu rôznych nástrojov.

1.9 EHSV víta úsilie Komisie vytvoriť štruktúrované dialógy s vládami členských štátov na základe zistení obsiahnutých v správach o jednotlivých krajinách. V záujme účinnosti musia byť tieto dialógy transparentné, poskytnúť jasný výsledok a následné opatrenia. Mal by sa zväziť súbor podmienok pre účinný dialóg, ktorý by bol stanovený pre všetky zúčastnené strany.

1.10 EHSV zdôrazňuje, že účinné vykonávanie opatrení v oblasti ochrany životného prostredia čiastočne závisí od občianskej spoločnosti, teda podnikateľov, pracovníkov a iných zástupcov spoločnosti, ktorí môžu zohrávať aktívnu úlohu tým, že umožnia širokej verejnosti monitorovať riadne vykonávanie právnych predpisov v oblasti životného prostredia prostredníctvom slobodného prístupu k informáciám o životnom prostredí, účasti na procese tvorby environmentálnych politík a prístupu k spravodlivosti. Ľudia musia mať prístup k presným správam o vykonávaní environmentálnych právnych predpisov v miestach, kde žijú a pracujú. Všetky pozitívne trendy v oblasti ochrany životného prostredia zahŕňajú výrazné zapojenie občianskej spoločnosti, ktorá je strážkyňou demokracie.

1.11 EHSV vyjadruje poľutovanie nad tým, že kľúčová úloha občianskej spoločnosti nie je v EIR dostatočne zohľadnená. Rozsiahlejším zapojením občianskej spoločnosti by sa projekt EIR mohol posilniť. Organizácie občianskej spoločnosti pôsobiace na vnútroštátnej úrovni musia dostať príležitosť podeliť sa o svoje skúsenosti a poznatky v správach o jednotlivých krajinách a prispieť k štruktúrovaným dialógom s krajinami a následnému monitorovaniu. EHSV je pripravený uľahčiť dialóg s občianskou spoločnosťou na úrovni EÚ.

Informácia spravodajcu o stanovisku.

Diskusia:

- možné doplniť stanovisko o odsek, spoločný vplyv ostatných sektorov,
- mali by byť politiky hodnotené postupne,
- potrebná harmonizácia legislatívy.

Vystúpenie Jarmila Dubravská, nominantka SPPK v EHSV:

Je potrebná koordinácia na úrovni EÚ, ale aj vo vnútri členských štátov.

Potrebné postupné plnenie cieľov, ktoré by mali byť dodržateľné.

Jednotlivé členské štáty sa môžu učiť navzájom od seba.

Stanovisko k mapovaniu politík, kde sme upozornili, že je potrebné, aby jednotlivé politiky sa dopĺňali.

Potrebná zodpovednosť všetkých zainteresovaných strán.

Doplňanie sektorov, nezabúdať na sektor poľnohospodárstva.

Stanovisko bolo hlasovaním prijaté s dodatkami.

Bod 5

NAT/709 - Od vyhlásenia Cork 2.0 ku konkrétnym opatreniam (stanovisko z vlastnej iniciatívy),
EESC-2017-00694-00-01-PA-TRA,

Spravodajkyňa: Sofia Björnsson

1. Závety a odporúčania

1.1 Európsky hospodársky a sociálny výbor (ďalej len „EHSV“) víta vyhlásenie Cork 2.0 a konferenciu zo septembra 2016, ktorej výsledkom je vyhlásenie. Vo vyhlásení sa naďalej vyjadruje dôrazná podpora politike EÚ pre rozvoj vidieka.

1.2 Vidiecke oblasti v EÚ sú rôznorodé a vykazujú rôzne danosti medzi jednotlivými členskými štátmi aj v rámci nich. Je dôležité mať na zreteli tieto existujúce rozdiely: pri rozvoji vidieka, programoch a ďalších opatreniach sa musia zohľadňovať rozdiely na európskej a predovšetkým na vnútroštátnej úrovni.

1.3 EHSV sa domnieva, že z týchto rozdielov vyplýva potreba stanoviť pri využívaní dostupných prostriedkov EÚ priority a uplatňovať strategický prístup. Východiskom pri tom musia byť priority jednotlivých členských štátov a ich regiónov a – čo je ešte dôležitejšie – iniciatívy samotného vidieckeho obyvateľstva.

1.4 EHSV konštatuje, že Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (ďalej len „EPFRV“) je spomedzi európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej len „EŠIF“) pre rozvoj vidieka najdôležitejší, a zdôrazňuje, že ostatné EŠIF, napríklad Európsky fond regionálneho rozvoja (ďalej len „EFRR“) a Európsky sociálny fond (ďalej len „ESF“), by sa mali v tomto smere využívať vo väčšej miere. - Rozvoj vidieka je prierezovou témou, ktorá sa vlastne týka všetkých politík. Je potrebná súdržnejšia politika rozvoja vidieka a regionálneho rozvoja. Existuje značný priestor na zjednodušenie tejto politiky.

1.5 EHSV konštatuje, že 17 cieľov trvalej udržateľnosti Organizácie Spojených národov a Parížska dohoda o zmene klímy (ďalej len „COP 21“) tvoria smerodajné ciele, ktoré sa dotýkajú všetkých politík EÚ, v neposlednom rade aj politiky rozvoja vidieka.

Informácia o stanovisku spravodajcom. Stanovisko je zamerané na rozvoj vidieka, ktorý je dôležitý nielen pre obyvateľov na vidieku, ale aj pre obyvateľov v meste.

Deklarácia obsahuje aj SPP je dôležitá, ale nepovažuje politiku za rovnovážnu.

Diskusia

- stanovisko je veľmi dobré, ale je potrebné zmeniť, napr. 3.1 je potrebné dať do záverov,
 - poľnohospodárska politika je základom pre vytváranie pracovných miestach, toto chýba v Deklarácii Cork 2.0,
 - návrh na zmenu resp. doplnenie textu,
 - odporúčenie doplniť rozpočet,
 - odpočet doplniť zjednodušenie,
 - potrebné zmieniť sa o vývoji a demografii,
 - vhodné zamerať sa aj na nezamestnanosť mladých ľudí a potrebu mladých zapojiť do rozvoja vidieka,
 - 3.1.8 zjednodušenie potrebné presunúť do záverov,
 - odporúčenie zaradiť 3.1.4 do záverov,
 - 3.4.4 - zaradenie ďalších finančných prostriedkov,
 - iniciatíva Európskej komisie, bolo by vhodné požiadať EK o zhodnotenie Deklarácie v Corku, teda mať konkrétne zhodnotenie krokov a už vykonaných aktivít,
 - technická pripomienka 2.3.1,
 - financovanie z národných zdrojov,
 - CLLD bod 3.2 - komunitný rozvoj vidieka rozvoja,
 - Cork 2.0 - jedna z mála konferencií, ktorá zmieňuje ako dôležitých partnerov EHSV a Európsky výbor regiónov,
 - prijatie návrhov na zmeny 3.1.5 - kompromis, 3.3.3. - akceptovaná zmena, 3.3.4 - kompromis, 1.4 - akceptované, 1.5 - akceptované, nový bod 1.6 - akceptované.
- Hlasovanie: Spolu 55, za 49, zdržal sa 1, proti 0 (počet osôb 96)

Bod 6

NAT/700 - Ďalšie kroky smerom k udržateľnej budúcnosti Európy - Európske opatrenia zamerané na udržateľnosť, COM(2016) 739 final, EESC-2017-00277-00-00-PA-TRA

Spravodajca: Etele Baráth

1. Závěry a odporúčania

1.1 Oznámenie *Ďalšie kroky smerom k udržateľnej budúcnosti Európy* je pre EHSV sklamaním, keďže vyvoláva dojem, že všetky hlavné ciele a požiadavky programu trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030, ktorý navrhla OSN, už pokrývajú a plnia existujúce politiky EÚ. Týmto oznámením sa v politike EÚ nezavádza zmena paradigmy, ktorú prináša program 2030, t. j. posun smerom k novému modelu rozvoja, ktorý bude hospodársky udržateľnejší, sociálne inkluzívnejší a z dlhodobého hľadiska ohľadupľnejší k životnému prostrediu. Ako upozornilo Európske centrum politickej stratégie (EPSC)⁽¹⁾ a tiež EHSV vo svojich predchádzajúcich stanoviskách, takáto zmena paradigmy je naliehavo potrebná, aby sa mohlo v EÚ plne realizovať 17 cieľov udržateľného rozvoja vzhľadom na rastúce sociálne nerovnosti a vysokú mieru nezamestnanosti v krajinách Európy, ako aj vzhľadom na neudržateľný environmentálny dosah jej hospodárstva.

1.2 EHSV ocenil, že po vytvorení programu trvalo udržateľného rozvoja do roku 2030 prejavila Komisia snahu chopiť sa vedenia. EHSV sa však domnieva, že teraz, keď je nevyhnutné zaviesť 17 cieľov udržateľného rozvoja do praxe, takéto konkrétne vedenie zo strany EÚ chýba, keďže nepredložila ambiciózný akčný plán realizácie týchto cieľov do roku 2030 a neprejavila ani snahu kriticky prehodnotiť a zmeniť svoje súčasné politiky.

1.3 Doposiaľ sa program 2030 nevyužil ako príležitosť vytvoriť novú, proaktívnu, transformačnú

a pozitívnu predstavu o Európe, ako o to žiadali EHSV, EP a mnoho ďalších aktérov z radov občianskej spoločnosti: novú víziu udržateľnejšej a sociálne inkluzívnejšej Európy, ktorá bude prospešná pre všetkých občanov a na nikoho nezabudne; perspektívnu predstavu do budúcnosti, založenú na hodnotách, vďaka ktorým sa Európa stala úspešným príkladom, ako sú solidarita a ľudské práva, sociálna spravodlivosť a rovnosť, demokracia a participácia, podnikateľský duch a environmentálna zodpovednosť. Ani v bielej knihe Komisie o budúcnosti Európy, ani v Rímskom vyhlásení pri príležitosti 60. výročia vzniku EÚ sa dostatočne nezodôrazňuje význam európskeho udržateľného rozvoja pre európskych občanov.

1.4 EHSV ľutuje, že Komisia nerozbehla participatívny proces, na základe ktorého by sa vytvorila zastrešujúca a integrovaná stratégia pre trvalo udržateľnú Európu v roku 2030 a po ňom. Takáto stratégia je nevyhnutná, aby sa zabezpečila potrebná dlhodobá vízia, politická koordinácia a súdržnosť v záujme vykonávania programu OSN 2030. Mala by byť súčasťou nového, jediného dlhodobého rámca na obdobie po roku 2020.

1.5 EHSV má obavy z nedostatočnej koordinácie medzi EÚ a členskými štátmi pri realizácii programu 2030. Spomínaná zastrešujúca stratégia by mala slúžiť ako spoločný rámec pre koordinovanú činnosť.

1.6 EHSV oceňuje prácu, ktorú Komisia vykonala, aby zistila, ako by jej desať priorít mohlo prispieť k uplatňovaniu programu 2030. Zdôrazňuje však, že mapovanie politík EÚ prispievajúcich k cieľom udržateľného rozvoja sa musí doplniť o podrobnú analýzu skutočných nedostatkov z hľadiska plnenia týchto cieľov, ktoré sú v súčasnosti v EÚ badateľné. Jedine posúdenie reálnej situácie umožní EÚ určiť oblasti, v ktorých treba prioritne konať, a kriticky zhodnotiť účinnosť súčasných politík EÚ, pokiaľ ide o plnenie cieľov udržateľného rozvoja.

1.7 EHSV víta rozhodnutie Komisie vytvoriť platformu viacerých zainteresovaných strán zameranú na realizáciu cieľov udržateľného rozvoja v EÚ^[2]. EHSV upozorňuje, že je potrebné zabezpečiť, aby mohli v rámci tejto platformy mimovládne zainteresované strany spolupracovať so zástupcami inštitúcií ako rovnocenní partneri, s cieľom preniesť tento multilaterálny prístup k programu 2030 do politiky EÚ v oblasti udržateľného rozvoja. Platforma musí umožňovať zapojiť široké spektrum mimovládnych zainteresovaných strán do celého cyklu realizácie cieľov udržateľného rozvoja v EÚ, od navrhovania nových politických iniciatív, dlhodobých stratégií a osvetových aktivít až po revíziu a monitorovanie uplatňovania politiky a výmenu osvedčených postupov. Okrem toho by mala uľahčovať spoluprácu a partnerstvá medzi viacerými zainteresovanými stranami. EHSV podporí činnosť platformy tým, že vymenuje člena, ktorý bude v platforme zastupovať výbor a poskytovať odborné poznatky a skúsenosti, a tiež tým, že uľahčí komunikáciu s občianskou spoločnosťou a prispeje ďalšími aktivitami.

1.8 Pokiaľ ide o posilnenie udržateľného rozvoja, EHSV sa domnieva, že viacročný finančný rámec po roku 2020 sa musí zosúladiť s prioritami udržateľného rozvoja v EÚ. Mal by sa podstatne zvýšiť podiel vlastných zdrojov a príjmov a implementácia by mala byť efektívnejšia a účinnejšia.

1.9 Podľa názoru EHSV je nevyhnutné, aby sa okrem všeobecne akceptovaného ukazovateľa HDP, ktorý bol doteraz preukázateľne relevantný, zaviedli ďalšie ukazovatele umožňujúce merať nielen hospodársky rast, ale aj jeho dosah a výsledky z hľadiska blahobytu občanov a životného prostredia^[3]. Úspešnosť želaného procesu rozvoja do roku 2030 možno totiž zaručiť len tak, že sa zavedú a budú monitorovať komplexné sociálne a environmentálne zmeny.

Informácia o stanovisku.

V Maďarsku bol vytvorený druhý plán pre trvalú udržateľnosť. Sú uvedené „biele miesta“, teda

čo všetko chýba, pričom chýba uviesť aj konkrétne kroky na dosiahnutie cieľov. Od roku 2010 sa oblasť trvalého udržateľného cieľa dostala do viacerých politík EÚ.

Uvedenie príkladov z vyjadrení Franca Timmermansa (7.7.2016).

Potrebné uviesť jednoduché a konkrétne ciele a stratégie.

Zároveň je potrebné stanoviť, kto bude koordinátorom politík.

Aby stratégie boli realizovateľné, musia byť zrozumiteľné a musia sa s nimi stotožniť občania.

Metodológia pre implementáciu - potrebné zviať.

Biela kniha - 5 rôznych scenárov o budúcnosti EÚ.

V súčasnosti na úrovni EÚ existujú rôzne programy: Investičný plán s 10 prioritami, Agenda 2020 - 7 oblastí, Stratégia 2050 17/10 trvaloudržateľných cieľov.

Chýba kohézia medzi rôznymi nástrojmi.

Pre Stratégiu 2050 je potrebné pripraviť program resp. plán a nástroje.

Nevyhnutná koordinácia, návrh na spoluprácu EHSV a Výboru Regií.

Vystúpenie Jarmila Dubravská, nominantka SPPK v EHSV:

Výborné zaradenie stanoviska NAT/700 za NAT/708. Ocenenie práce spravodajcu a všetkých členov pracovnej skupiny.

Nie sú stanovené kroky, aby Agenda 2030 bola zavedená do života na úrovni EÚ. Skutočnosťou je, že EÚ, ale aj my, členské štáty (väčšina z nás) nedostatočne pracujeme v tejto oblasti.

Nemáme stanovené konkrétne kroky.

Chýbajú analýzy k hodnoteniu stratégie 2020.

Potrebné skutočná koordinácia.

Stanovisko je nielen kritické, ale zároveň obsahuje konkrétne názory, teda kroky.

Hlasovanie: Spolu 53, za 52, zdržal sa 1, proti 0.

Bod 7

NAT/702 - Pracovný program pre ekodizajn na roky 2016 - 2019, COM(2016) 773 final, EESC-2017-00281-00-01-PA-TRA

Spravodajca: Cillian Lohan

1. Závěry a odporúčania

1.1 Rozsah pôsobnosti pracovného plánu v oblasti ekodizajnu na roky 2016 - 2019 je príliš obmedzený na to, aby s dostatočnou silou poháňal celkové zmeny v správaní v jednotlivých článkoch reťazca dodávok tovaru a služieb takým tempom, ktoré by odrážalo ambície akčného plánu obehového hospodárstva.

1.2 Ekodizajn tovaru a služieb nemôže byť zameraný iba na energetickú problematiku. Je síce dôležitá, ale je potrebné zamerať sa na celý životný cyklus výrobkov vrátane ich trvanlivosti, jednoduchosti údržby a opráv, potenciálu spoločného využívania a digitalizácie, možnosti opätovného použitia a modernizácie, recyklovateľnosti a využitia po skončení používania vo forme druhotných surovín vo výrobkoch uvádzaných na trh.

1.3 Ekodizajn sa zásadám obehového hospodárstva musí podrobiť v kontexte digitalizácie, spoločného využívania a funkčného hospodárstva, aby sa dosiahol súlad medzi rozličnými stratégiami, ktorých cieľom je dospieť k novému hospodárskemu modelu.

1.4 Jednotlivé súčiastky výrobku by sa mali dať ľahko oddeliť na opätovné použitie a/alebo opätovné spracovanie vo výrobe a poháňať vytváranie silného trhu s druhotnými surovinami.

1.5 Požiadavky na označovanie môžu nabádať na zlepšovanie stratégií ekodizajnu a pomôcť spotrebiteľom pri rozhodovaní, čiže sa môžu stať hnacou silou zmeny správania. Označovanie by malo obsahovať údaje o životnosti výrobku a/alebo jeho dôležitých súčiastok.

1.6 EHSV opätovne vyslovuje svoju podporu používaniu rozšírenej zodpovednosti výrobcov ako nástroja na podporu prechodu na podnikateľské modely obehového hospodárstva a zdôrazňuje, že aj to môže zohrávať úlohu v propagácii ekodizajnu.

Bod 8

NAT/706 - Využívanie potenciálu odpadu na výrobu energie v rámci obehového hospodárstva, COM(2017) 34 final, EESC-2017-00719-00-02-PA-TRA

Spravodajca: Cillian Lohan, Pomocný spravodajca: Antonello Pezzini (článok 62 - Reale)

1. Závety a odporúčania

1.1 Európsky hospodársky a sociálny výbor (ďalej len „EHSV“) podporuje dodržiavanie hierarchie odpadového hospodárstva pri prijímaní rozhodnutí týkajúcich sa nakladania s odpadom^[4], vrátane možností energetického zhodnocovania odpadu.

1.2 Mala by existovať koordinovaná stratégia na šírenie hlavnej myšlienky, podľa ktorej je prvým krokom v hierarchii odpadového hospodárstva predovšetkým predchádzanie vzniku odpadu.

1.3 EHSV sa vzhľadom na ciele trvalo udržateľného rozvoja^[5] stotožňuje so zásadou overovania udržateľnosti vo verejných financiách EÚ a so zásadou, podľa ktorej by akékoľvek verejné financovanie malo zlepšovať kvalitu života občanov Európy. Vo verejnom financovaní by sa mala dodržiavať aj zásada, podľa ktorej sa nepodporujú žiadne činnosti poškodzujúce občanov.

1.4 Vo všetkých budúcich právnych predpisoch sa musia odstrániť nedostatky, ktoré obsahujú súčasné smernice o spracovaní odpadu, aby sa zabezpečil spravodlivý, jednotný a systémový prechod na model obehového hospodárstva.

1.5 Pri dosahovaní vyššej miery recyklácie je dôležité, aby sa prostredníctvom investícií do zastaraných procesov energetického zhodnocovania odpadu nevytvárali infraštruktúrne prekážky.

1.6 Hoci prioritou je separovaný zber odpadu, najmä v prípade členských štátov, ktoré sa do veľkej miery spoliehajú na skládky, musí tomu zodpovedať aj zvýšenie miery recyklácie tak, aby sa pri dosahovaní prechodu k lepšej obehovosti vytvoril prínos.

1.7 Členské štáty, ktoré majú veľký počet spaľovní odpadov, vykazujú v súčasnosti nesúlad s ambíciou vyšších cieľov v oblasti recyklácie navrhnutých v rámci akčného plánu EÚ pre obehové hospodárstvo^[6]. Úlohou bude, aby sa tieto členské štáty postupne zbavili svojej závislosti od spaľovania a postupne prešli na rôzne riešenia v oblasti nakladania s odpadom, a to prostredníctvom politiky založenej na motivačných a nátlakových nástrojoch, ako sú napríklad:

- zavedenie daní,
- postupné rušenie systémov podpory,
- moratórium na nové zariadenia a vyradenie starších zariadení.

1.8 Prechodu na obehové hospodárstvo v EÚ bráni nedostatok správnych cenových signálov. Tento stav sa prehľbuje aj vzhľadom na pokračujúce neodôvodnené dotácie do neudržateľných

výrobných systémov, konkrétne do odvetvia fosílnych palív[7]. EHSV víta, že v oznámení sa výslovne uvádza prepojenie medzi prístupom k fondom politiky súdržnosti a národnými plánmi odpadového hospodárstva, ako aj európskym akčným plánom pre obehové hospodárstvo. Prepojenie s Európskym fondom pre strategické investície by mohlo byť silnejšie.

1.9 Bioplyn ponúka na úrovni EÚ príležitosti v mnohých oblastiach, ako napríklad pri vytváraní pracovných miest, znižovaní emisií, zvyšovaní palivovej bezpečnosti atď. S použitím príkladov osvedčených postupov z členských štátov a mimo nich by sa mal vypracovať legislatívny a politický rámec, ktorý najlepšie podporuje optimalizáciu spojených príležitostí.

1.9.1 Využívanie anaeróbnej digescie na výrobu biometánu na pohon automobilov je v súlade s Parížskou dohodou. Z nedávneho posúdenia Komisie[8] vyplýva, že výroba bioplynu v EÚ by sa do roku 2030 mohla oproti súčasnej úrovni minimálne zdvojnásobiť a prípadne strojnásobiť.

1.10 Zmeny v správaní a kultúrna zmena sú nevyhnutné a možno ich dosiahnuť prostredníctvom vzdelávania na všetkých úrovniach spoločnosti.

Bod 9

NAT/707 - Legislatívny návrh týkajúci sa smernice o obmedzenom obsahu nebezpečných látok, COM(2017) 38 final 2017-13-COD, EESC-2017-01986-00-00-PA-TRA

Spravodajca: Brian Curtis

1. Závěry a odporúčania

1.1 EHSV sa domnieva, že zmena tejto smernice je dobre načasovaná a potrebná na to, aby sa zabránilo vzniku prekážok obchodu a narušeniu hospodárskej súťaže v EÚ.

1.2 EHSV konštatuje, že v návrhu Komisie sú odzrkadlené výsledky rozsiahlych konzultácií so zainteresovanými stranami, ako aj závery posúdenia vplyvu.

1.3 EHSV súhlasí s vyňatím pískalových organov z rozsahu pôsobnosti smernice z ekonomických, ako aj kultúrnych dôvodov. Pomôže to predísť odhadovanej strate 90 % pracovných miest v tomto sektore, a ročnej strate vo výške až 65 miliónov EUR do roku 2025.

1.4 EHSV súhlasí s vyňatím necestných pojazdných strojov poháňaných trakčným pohonom z rozsahu pôsobnosti smernice. Podporí sa tým priemyselný rozvoj v tomto sektore, pretože sa odstráni deformácia v oblasti zaobchádzania s týmito strojmi.

1.5 EHSV zastáva názor, že na dosiahnutie najvyššej priority hierarchie odpadového hospodárstva, ktorou je predchádzanie vzniku odpadu, táto smernica sama osebe nepostačuje. EHSV sa domnieva, že na dosiahnutie týchto cieľov by sa mala využiť smernica ONL v kombinácii so smernicou o ekodizajne a smernicou o OEEZ.

Potvrdenie dátumu nasledujúcej schôdze sekcie: pondelok, 4. septembra 2017.

Spracovala: Mgr. Ing. Jarmila Dubravská, PhD., členka EHSV nominovaná SPPK

-
- [1] Strategický dokument EPSC, *Sustainability Now! A European Vision for Sustainability*, 20. júla 2016; stanovisko EHSV na tému *Fórum európskej občianskej spoločnosti v oblasti udržateľného rozvoja*, [Ú. v. EÚ C 303, 19.8.2016, s. 73](#); stanovisko EHSV na tému *Trvalo udržateľný rozvoj: Mapovanie vnútorných a vonkajších politík EÚ*, [Ú. v. EÚ C 487, 28.12.2016, s. 41](#).
- [2] C(2017) 2941 final.
- [3] ECO/400; pozri tiež OECD, *Measuring wellbeing and progress* <http://www.oecd.org/statistics/measuring-well-being-and-progress.htm>.
- [4] Stanovisko EHSV k balíku pre obehové hospodárstvo, bod 4.3.1, [Ú. v. EÚ C 264, 20.7.2016, s. 98](#).
- [5] Stanovisko EHSV na tému Trvalo udržateľný rozvoj: Mapovanie vnútorných a vonkajších politík EÚ, bod 4.3.5.5, [Ú. v. EÚ C 487, 28.12.2016, s. 41](#).
- [6] Oznámenie Európskej komisie - Kruh sa uzatvára - Akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo, [COM\(2015\) 614 final](#), 2. decembra 2015.
- [7] David Coady, Ian Parry, Louis Sears, Baoping Shang, *How Large Are Global Energy Subsidies?*, pracovný dokument MMF, WP/15/105, máj 2015.
- [8] Európska komisia, štúdia *Optimal use of biogas from waste streams An assessment of the potential of biogas from digestion in the EU beyond 2020*, marec 2017.